

Στην ανάσταση του δικαίου Λαζάρου (Αρχιεπίσκοπος Ταυρομενίου Θεοφάνης ο Κεραμεύς)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 23 Απριλίου, 2021

1. Σήμερα, ο Ευαγγελιστής Ιωάννης που έπεσε στο στήθος του Χριστού, μας παραθέτει πλούσιο τραπέζι, κι αυτό είναι **η ανάσταση του δικαίου Λαζάρου**. Και ως άρτο βέβαια παραθέτει τη διήγηση της ιστορίας, κι αντί για καρυκεύματα γλύκανε το τραπέζι με θεολογικές έννοιες. Εντείνοντας, λοιπόν και την ακοή και τη διάνοια, ως καλοί ομοτράπεζοι, ας απολαύσουμε με πολλή όρεξη τα πνευματικά εδέσματα. Η λεπτομερής βέβαια διήγηση του θαύματος χρειάζεται πολύν καιρό και λόγο. Εμείς όμως αφήνοντας τα πολλά, και όσα εξήγησαν οι πριν από εμάς, θα αγγίξουμε τα σπουδαιότερα.

2. Κατά τον καιρό εκείνο «αρρώστησε κάποιος, κι αυτός ήταν ο Λάζαρος από τη Βηθανία, από το χωρίο όπου κατοικούσαν η Μαρία και η Μάρθα» (Ιωάν. ια´). Εδώ ο Ευαγγελιστής χρησιμοποίησε κάποια ακριβέστερη διήγηση, δηλαδή ανέφερε και το όνομα της κωμοπόλεως, και του αρρώστου και των αδελφών του, πράγμα που δεν το έκανε σε άλλο θαύμα. Και νομίζω ότι από τα στοιχεία αυτά δείχνει ότι **είναι διαφορετικός αυτός ο Λάζαρος από τον φτωχό Λάζαρο** για τον οποίον διηγήθηκε ο θειότατος Λουκάς στις [παραβολές \(βλ. Λουκ. ιστ´ 19-31\)](#). Μάλλον, όμως, αυτό έγινε, γιατί υπάρχει συνήθεια στον ευαγγελιστή Ιωάννη, να αρχίζει από τα αισθητά, και να οδηγεί ήρεμα τον λόγο προς τα υψηλότερα, όπως έγινε στη διήγηση για τη [Σαμαρείτιδα](#) και για τον [τυφλό](#), έτσι και εδώ τοποθετεί το γεγονός ώστε να εκληφθεί και πνευματικά και ιστορικά. Θα γίνει φανερό, λοιπόν, περισσότερο τι πρέπει να εννοούμε για τον Λάζαρο και την κωμόπολη και τα λοιπά. Θα είναι δε αυτό ολοφάνερο εάν αναφέρουμε τη μετάφραση των ονομάτων στην Ελληνική γλώσσα. **Λάζαρος, λοιπόν, μεταφράζεται βοηθούμενος. Βηθανία πάλι σημαίνει οίκος δόξας και υπακοής.** Η Βηθανία, λοιπόν, είναι η εικόνα αυτής της υπέρβειας λέξης. Διότι σ' αυτή ο υιός του Θεού, ο Ιησούς, φανέρωσε τη δόξα Του στους ανθρώπους. **Ο Λάζαρος πάλι σημαίνει τη δική μας φύση, η οποία είχε**

ανάγκη της βοήθειας του Θεού. Διότι όταν η φύση μας ασθένησε με την αρρώστια της παρακοής, έπεσε στο κρεβάτι με την αύξηση της αμαρτίας, και παραδόθηκε στον θάνατο της αμαρτίας. Ενώνεται μ' αυτή τη διδασκαλία και το ότι ο Λάζαρος ήταν φίλος του Κυρίου. Διότι ο Χριστός έλεγε στους ιερούς μαθητές Του: «Εσείς είσαστε φίλοι μου» (Ιωάν. ιε' 13). Είναι και το ρητό της αγίας Γραφής που λέει πως από τα φιλήματα του εχθρού είναι προτιμότερα τα χτυπήματα του φίλου (Βλ. Παροιμ. κζ' 6). Αυτό μας δίνει να εννοήσουμε ότι **ο Θεός είναι φίλος μας, και χτυπήματα είναι η παιδαγωγική τιμωρία της σάρκας που έρχεται για τη σωτηρία μας.**

3. «**Η Μαρία ήταν εκείνη που αργότερα άλειψε τον Κύριο με μύρο και σκούπισε τα πόδια Του με τα μαλλιά της. Ο Λάζαρος που αρρώστησε ήταν αδελφός της**» (Ιωάν. ια' 2). Το τι βέβαια σήμαινε το μύρο, και τι η προσφορά του, και το να σφογγίσει τα πόδια με τις τρίχες της κεφαλής, θα αναφερθεί στα επόμενα. Τώρα όμως ας αρχίσουμε την ιστορία. Επειδή, λοιπόν, επρόκειτο μετά από λίγο να αναφέρει την άλειψη με μύρο, προκαταβολικά εδώ αναφέρει για το μέλλον.

4. «Έστειλαν, λοιπόν, οι αδελφές του μήνυμα στον Ιησού, και του έλεγαν: Κύριε, ο αγαπημένος σου φίλος είναι άρρωστος» (Ιωάν. ια' 3). **Γιατί δεν πηγαίνουν οπωσδήποτε οι ίδιες, και να μεταφέρουν μόνες τους την είδηση;** Είχαν μεγάλο θάρρος και μεγάλη οικειότητα προς τον Χριστό. Αυτό βέβαια το έδειξαν και με την πονεμένη εκείνη φράση τους «Κύριε, ο αγαπημένος σου φίλος είναι άρρωστος». Διότι σχεδόν αγανακτούν, και εκπλήττονται που ο φίλος του Δεσπότη αρρώστησε. Και έβλεπαν και τον αδελφό τους να πλησιάζει πολύ τον θάνατο. **Δεν πήγαν οι ίδιες προς τον Χριστό γιατί φοβόνταν να μη λείπουν και δεν ακούσουν και δεν δουν για τελευταία φορά τον Λάζαρο. Και ίσως, και το ότι ο Σωτήρας έμενε στην έρημο, τις έφερε σε οκνηρία.** Γιατί δεν έμενε ο Χριστός τότε στην πόλη, αλλά στην περιοχή πέρα απ' τον Ιορδάνη. Παρ' όλα αυτά όμως ελέγχονται ότι έσφαλαν πολύ που δεν έπραξαν το σωστό και αυτό που έπρεπε. Διότι έπρεπε να ζηλέψουν τη Σουναμίτιδα, η οποία και ενώ ήδη είχε πεθάνει το παιδί της δεν απελπίστηκε ούτε βαρέθηκε να τρέξει προς τον Κάρμηλο (Β' Βασ. δ' 5).

5. «Ο Ιησούς όταν το έμαθε, είπε: Αυτή η αρρώστια δεν είναι για να φέρει τον θάνατο, αλλά για να φανεί η δύναμη του Θεού, για να φανερωθεί μέσω αυτής η δόξα του Υιού του Θεού» (Ιωάν. ια' 4). Και λοιπόν έφτασε στον θάνατο. Πώς όμως είπε «δεν είναι για να φέρει θάνατο»; Το είπε επειδή ήταν σωστό να ονομάσει θάνατο την για λίγο αποβίωση. Επομένως, λοιπόν, **πέθανε ο Λάζαρος για να δοξασθεί ο Θεός; Όχι βέβαια. Αλλά ο μεν Λάζαρος κατ' ανάγκην πέθανε με φυσικό τρόπο, γιατί ο θάνατος είναι ενωμένος με την ανθρώπινη φύση. Ο θάνατος όμως έγινε αιτία για να φανεί η δόξα του Θεού. Διότι εδώ το «ΐνα», δηλαδή**

«για να», δεν δείχνει την αιτία, αλλά τη συνέχεια. Και πολλές φορές η Αγία Γραφή χρησιμοποιεί αυτό το σχήμα. Για παράδειγμα ο Προφήτης Ησαΐας λέει: «έχει τυφλώσει τη διάνοιά τους, για να μη βλέπουν όσοι βλέπουν» (Ησ. στ´ 19, Ιωάν. ιβ´ 40). Και ο Απόστολος Παύλος λέει: «Μπήκε ο νόμος, για να γίνουν (φανερά) τα πολλά παραπτώματα» (Ρωμ. ε´ 20). Και σε άλλα μέρη της Αγίας Γραφής θα βρει κανείς το σωστό νόημα από την έκβαση του θέματος. Και δόξα του Θεού εδώ εννοεί αυτήν που θα φανεί από την ανάσταση του νεκρού. Διότι δεν θα ήταν τόσο μεγάλο θαύμα το να θεραπεύσει τον Λάζαρο άρρωστο, όσο το να τον αναστήσει πεθαμένον για να ζήσει. **Κατά τρεις τρόπους θεωρείται η ασθένεια.** Διότι **ασθενής λέγεται αυτός που φεύγει από την πίστη** και κατά κάποιον τρόπο κλονίζεται, για τον οποίον λέει ο Απόστολος Παύλος: «Να δέχεσθε όποιον έχει ασθενική πίστη» (Ρωμ. ιδ´ 1). **Ασθένεια είναι και η σωματική αρρώστια**, όπως εδώ: «ο αγαπημένος Σου φίλος είναι άρρωστος». **Ασθένεια είναι και οι εναντίον των πιστών επιβουλές και οι διωγμοί από τους εχθρούς**, όπως είπε ο Κύριος στον Παύλο: «Διότι η δύναμή μου φανερώνεται στην πληρότητά της μέσα στην αδυναμία σου» (Β´ Κορ. ιβ´ 9). Πρόσεξε, λοιπόν, πως εδώ αμυδρά φανέρωσε όλα τα είδη των ασθενειών. Το είδος της πίστεως των μαθητών σ´ Αυτόν, και το άστατο των γυναικών, την ασθένεια του Λαζάρου, την επιβουλή των Ιουδαίων, τα οποία, βέβαια, όλα απέβησαν προς δόξαν Του. Διότι, οι μεν μαθητές Του και οι αδελφές του Λαζάρου στερεώθηκαν στην πίστη, και ο πεθαμένος ξανάζησε και επικυρώθηκε το μέσω του Σταυρού μυστήριο. Δόξα του Υιού του ανθρώπου, δηλαδή του Χριστού, φανέρωσε βέβαια και το να αναστήσει τον πεθαμένο Λάζαρο. Διότι δεν ήταν τόσο μεγάλη η δόξα, το να θεραπεύσει αυτόν άρρωστο, όσο το να τον αναστήσει τέσσερις ημέρες μετά τον θάνατό του. Με μυστικό όμως τρόπο ο Χριστός επισήμανε τη δόξα του Σταυρού, για την οποία έλεγε: «Τώρα δοξάσθηκε ο Υιός του ανθρώπου» (Ιωάν. ιγ´ 31). Διότι το θαύμα της αναστάσεως του Λαζάρου έγινε πρόφαση μεγαλύτερης λύσσης των Ιουδαίων και επιβουλής εναντίον του Σωτήρα. Και όπως εγώ νομίζω, αυτά τα λέει για την ανθρώπινη φύση. Διότι **η ασθένεια που συνέβη σ´ όλο το ανθρώπινο γένος με την παρακοή -του Αδάμ- προξένησε τη δόξα της σαρκώσεως του Θεού. Επειδή η συγκατάβασή Του πραγματικά έφερε τόσο μεγάλη δόξα.**

6. «Ο Ιησούς αγαπούσε τη Μάρθα και την αδελφή της, καθώς και τον Λάζαρο» (Ιωάν. ια´ 5). Ο μεν Ευαγγελιστής Ιωάννης, επειδή γνώριζε τη διαφορά μεταξύ αγάπης και φιλίας, και ότι στον μεν Θεό, ο Οποίος είναι τέλειος και μάλλον υπερτέλειος, αρμόζει το τέλειο, δηλαδή η αγάπη, και επειδή κι **Αυτός είναι η αγάπη**, όπως περίτρανα είπε στην Καθολική Επιστολή (Α´ Ιωάν. δ´ 8), σ´ εμάς δε περισσότερο ταιριάζει αν έλθουμε στη φιλία Εκείνου. Αυτό γνωρίζοντας αμετακίνητα ο Ευαγγελιστής λέει πως ο Ιησούς αγαπούσε τον Λάζαρο και τις αδελφές του. Όμως η Μάρθα και η Μαρία, επειδή ήταν ακόμη ατελείς, λένε «*Ίδε, ὃν φιλεῖς, ἀσθενεῖ*», γιατί δεν γνώριζαν τη διαφορά μεταξύ αγάπης και φιλίας. Το ίδιο και οι Ιουδαίοι όταν είδαν τον Κύριο να δακρύζει είπαν «*Ίδε, πῶς ἐφίλει αὐτόν*».

7. «Όταν, λοιπόν, έμαθε ο Ιησούς πως ο Λάζαρος είναι άρρωστος, έμεινε στον τόπο που βρισκόταν δύο ημέρες ακόμη. Μετά, αφού πέρασαν αυτές οι δύο ημέρες, λέει στους μαθητές: Ας ξαναγυρίσουμε στην Ιουδαία. Του λένε τότε οι μαθητές: Διδάσκαλε, μόλις τώρα οι Ιουδαίοι γύρευαν να Σε λιθοβολήσουν, κι Εσύ θέλεις να πας πάλι εκεί;» (Ιωάν. ια΄ 6-8). **Δύο ημέρες περιμένει ο Χριστός αφήνοντας ελεύθερη τη φύση να ενεργήσει τα δικά της. Όστε, δίνοντας άδεια στον θάνατο να κρατήσει τον Λάζαρο, να φανεί πιο μεγάλο το θαύμα. Διότι, εάν αμέσως έτρεχε στη Βηθανία, δεν ήταν φυσικό να πεθάνει ο Λάζαρος. Επειδή είναι αδύνατον, όταν είναι εκεί η ζωή, να ενεργήσει ο θάνατος.** Οι μαθητές όμως, όταν άκουσαν το «ας ξαναγυρίσουμε στην Ιουδαία» και φοβούμενοι μήπως ο Διδάσκαλος πέσει στα χέρια των λυσσασμένων Ιουδαίων, δεν αποθρασύνθηκαν να Του αντιμιλήσουν, προσπάθησαν όμως να Του αποτρέψουν από του να πάει, υπενθυμίζοντας πλαγίως με το «Διδάσκαλε, μόλις τώρα οι Ιουδαίοι γύρευαν να Σε λιθοβολήσουν, κι Εσύ θέλεις να πας πάλι εκεί;». Και τι απάντησε ο Σωτήρας; Μέσω των αισθητών πάλι, ανεβάζει τον νου τους στα υψηλότερα, λέγοντάς τους:

8. «Δώδεκα ώρες δεν έχει η ημέρα; Αν περπατά κανείς την ημέρα δεν σκοντάφτει, γιατί βλέπει το φως αυτού του κόσμου. Αν όμως περπατά τη νύχτα, σκοντάφτει, γιατί, βέβαια, το φως δεν είναι μέσα του» (Ιωάν. ια΄ 9-10). Αυτό που λέει σημαίνει: Εσείς μεν φοβηθήκατε πολύ, νομίζοντας ότι θα λιθοβοληθώ από τους Ιουδαίους, όμως πέσατε έξω από τον ορθό συλλογισμό. Διότι, εάν η ημέρα διαιρείται σε δώδεκα ώρες, και όποιος περπατά κατ' αυτήν περνά ομαλά τον δρόμο κάνοντας χωρίς εμπόδια και με ασφάλεια την πορεία του, πώς εσείς φοβηθήκατε για εμένα, που είμαι το φως του κόσμου;

Διότι, εάν το αισθητό φως αυτούς που βλέπουν, τους κάνει να αποφεύγουν τα εμπόδια, πολύ περισσότερο το αληθινό και θείο φως θα είναι ανώτερο από τον λιθοβολισμό. Και αυτό βέβαια είναι το εξωτερικό νόημα του ρητού. Όμως εμείς πρέπει να ερευνήσουμε και το εσωτερικό και απόκρυφο νόημα. Διότι, το ότι ο λόγος κρύβει κάτι το βαθύτερο το δείχνει το παράλογο του πράγματος.

Διότι, ούτε όποιος βαδίζει τη νύχτα αναγκαστικά σκοντάφτει, ούτε καθένας που περπατά την ημέρα μένει χωρίς εμπόδια. Διότι, επειδή τη μεν ημέρα τη διαίρεσε σε ώρες, τη νύχτα όμως μόνο την ανάφερε χωρίς καθόλου να αναφέρει για ώρες, σκιαγράφησε με τον λόγο Του το μέλλον, **ονομάζοντας βέβαια ημέρα και φως τον εαυτό Του, καθ' όσον και οι πιστοί ονομάζονται υιοί φωτός και ημέρας** (Εφεσ. ε΄ 8, Β΄ Θεσ. β΄ 3). Και ίσως γι' αυτήν την ημέρα έλεγε ο Δαβίδ: «Κατά την ημέρα δεν θα φοβηθώ» (Ψαλμ. νε΄ 3). Και για το φως αυτό, είπε ο ίδιος Ευαγγελιστής Ιωάννης, «Το φως φέγγει στο σκοτάδι» (Ιωάν. α΄ 5). Και **δώδεκα ώρες είναι οι μαθητές Του, στους οποίους εμπιστεύθηκε το κήρυγμα. Αυτός, λοιπόν, που περνά τον δρόμο του βίου του μέσα στο φως του**

Σωτήρα και στο κήρυγμα των μαθητών, δεν θα σφάλει. Και φως αυτού του κόσμου ονόμασε και την πίστη προς Αυτόν, επειδή στον κόσμο αυτόν ενεργεί η πίστη. Νύχτα πάλι, που δεν έχει ώρες, είναι το βαθύ σκοτάδι της απιστίας, κατά την οποία εάν κάποιος περπατά, σκοντάφτει και σπάζει τις βάσεις της ψυχής, στη σύγκρουση με τον ακρογωνιαίο λίθο Χριστό, ο Οποίος ονομάστηκε και λίθος προσκόμματος, δηλαδή πέτρα που επάνω του σκοντάφτουν (Α΄ Πέτρ. β΄ 8). Και λέγοντας αυτά ο Κύριος, κάπως πλάγια αναφέρεται στον Ιούδα, που χωρίς σύνεση λιποτάκτησε και αποσκίρτησε από τις ώρες της νοητής ημέρας, στις οποίες κι αυτός ανήκε, και επειδή βάδισε στο σκοτάδι της φιλαργυρίας, γι' αυτό και τόσο άθλια σκόνταψε.

9. «Αυτά είπε, κι αμέσως μετά τους λέει: Ο Λάζαρος ο φίλος μας κοιμήθηκε, πηγαίνω όμως να τον ξυπνήσω» (Ιωάν. ια΄ 11). Φανερώνει ο Χριστός την αναγκαστική πορεία του προς τους Ιουδαίους, λέγοντας για την κοίμηση του Λαζάρου. Δείχνει όμως και την ευχέρεια που έχει να αναστήσει τον Λάζαρο και ότι ο θάνατος του συνέβη ως ύπνος, λίγο πιο μακρύτερα από τον συνηθισμένο. Είπε «ο Λάζαρος κοιμήθηκε». Διότι, δεν είναι και τόσο εύκολο σε κάποιον να ξυπνήσει έναν άλλο που κοιμάται, όσο εύκολο σ' Εκείνον να αναστήσει τον πεθαμένο. Και είναι συνηθισμένο να ονομάζει «**κεκοιμημένον**», **εκείνον που πρόκειται να ξαναζήσει**. Διότι έτσι είπε και για τη μικρή κόρη του Ιαείρου ότι «δεν πέθανε, αλλά κοιμάται» (Λουκ. η΄ 52). Έχοντας άγνοια οι μαθητές ότι ο θάνατος λέγεται ύπνος, είπαν: «Εάν κοιμήθηκε, θα γίνει καλά» (Ιωάν. ια΄ 12)., ίσως έτσι και προφητεύοντας, διότι ο θάνατος έγινε στον Λάζαρο αιτία σωτηρίας.

10. «Τότε, λοιπόν, ο Ιησούς τους μίλησε καθαρά: Ο Λάζαρος πέθανε» (Ιωάν. ια΄ 12). Αλλά παρατήρησε πως με όλα τα λόγια της ιστορίας σπέρνει τη θεωρία. **Διότι όταν έλεγε ότι κοιμήθηκε ο Λάζαρος, τον ονόμαζε φίλο: «Ο Λάζαρος ο φίλος μας κοιμήθηκε». Όταν όμως είπε, Πέθανε, τον ονόμασε απλώς Λάζαρο. Διότι για τους μεν φίλους του Χριστού ο θάνατος γίνεται ύπνος και ανάπαυση. Σε όσους όμως ο θάνατος είναι ο χωρισμός του σώματος εξ αιτίας του φαύλου βίου, αυτοί είναι ανάξιοι να ονομαστούν φίλοι του Θεού.**

11. «Και χαίρομαι για σας... επειδή δεν ήμουν εκεί όταν πέθανε» (Ιωάν. ια΄ 14). Χαίρομαι λέει για χάρη σας. Διότι το να μη βρίσκομαι στη Βηθανία είναι αιτία για μεγαλύτερη πίστη σας. Και είναι φυσικό, διότι εάν ο Χριστός ήταν παρών, θα θεράπευε τον άρρωστο Λάζαρο και το μεγάλο αυτό θαύμα, της εγέρσεώς του, δεν θα γινόταν. Παρατήρησε, λοιπόν, πώς με τον λόγο δείχνει τις **δύο φύσεις Του**. Με το να πει από μακριά πως «πέθανε ο Λάζαρος», ήταν της θεότητός Του, το να πει πάλι «δεν ήμουν εκεί» της ανθρωπίνης.

12. «Τότε ο Θωμάς, που λεγόταν Δίδυμος, είπε στους άλλους μαθητές: Ας πάμε κι εμείς, για να πεθάνουμε μαζί του» (Ιωάν. ια΄ 16). Ο μεν πάνσοφος και μέγας

Χρυσόστομος λέει, αυτά τα είπε ο Θωμάς δειλιάζοντας και κάπως δυσαρεστημένος. Και επειδή, λέει, Αυτός θα πεθάνει, και κατά κάποιον τρόπο από μόνος Του τρέχει προς τον κίνδυνο, ας εκπληρώσουμε την επιθυμία Του και ας πεθάνουμε μαζί Του. Έτσι, λοιπόν, λέει ο Χρυσόστομος. Όμως ο γλυκός συγγραφέας των μεταφράσεων είπε πως ο λόγος του Θωμά είναι λόγος θάρρους. Επειδή οι άλλοι μαθητές κλονίσθηκαν, ο Θωμάς τους δίνει θάρρος. Εμένα όμως μου φαίνεται ότι μιλά μεν ασθενέστερα από την πίστη που έπρεπε να έχει, όμως βέβαια δείχνει πολλήν την αγάπη προς τον Διδάσκαλο. Διότι ήταν μεν χαρακτηριστικό απιστίας το να θεωρεί ως κάτι φοβερό το να πεισθούν να πάνε μαζί με τον Χριστό, όμως βέβαια ήταν χαρακτηριστικό γενναίας αποφάσεως το να προθυμοποιηθούν να πεθάνουν μαζί με τον Καθηγητή Χριστό. Διότι δίνει θάρρος στους συμμαθητές του να προτιμήσουν τον ίδιο θάνατο με τον Διδάσκαλό τους από του να Τον αποχωρισθούν.

13. «Όταν, λοιπόν, έφθασε ο Ιησούς, ο Λάζαρος βρισκόταν κιόλας τέσσερις ημέρες στο μνήμα» (Ιωάν. ια΄ 17). Περίμενε δυο μέρες, και μετά είπε την είδηση για τον θάνατο του Λαζάρου στους μαθητές Του, και σε άλλες δύο έφτασε Βηθανία. Είδε τον Λάζαρο να βρίσκεται ήδη τέσσερις μέρες στο μνήμα, δείχνοντας πραγματικά ότι έγινε από τον Θεό στους ανθρώπους. Όπως βέβαια σε κάποιες τέσσερις ημέρες, αφού επέτρεψε την ανθρώπινη φύση μας να βρίσκεται στην αναισθησία της ασέβειας, και πάλι την επισκέφθηκε. **Ας σκεφτούμε ποιες είναι αυτές οι τέσσερις ημέρες: Η πρώτη** είναι ο χρόνος από την εποχή του Αδάμ μέχρι που κατακλύσθηκε η γη με νερά. **Δεύτερη**, ο χρόνος από τότε που δόθηκε νόμος στον Νώε μέχρι του Αβραάμ. **Τρίτη** ημέρα να θεωρείς τον χρόνο από του Αβραάμ που δόθηκε η εντολή για την περιτομή μέχρι του Μωυσή. Κι αυτήν ως **τέταρτη** ημέρα την διαδέχτηκε ο Μωσαϊκός νόμος μέχρι του Χριστού. **Κατ' αυτές, λοιπόν, τις τέσσερις ημέρες, η φύση μας είχε κρατηθεί στον τάφο της απιστίας.**

14. «Η Βηθανία ήταν κοντά στα Ιεροσόλυμα, σε απόσταση μικρότερη από δεκαπέντε σταδίου, δηλαδή από τρία χιλιόμετρα» (Ιωάν. ια΄ 18). Με άριστο τρόπο κάνει σαφή και την απόσταση από τα Ιεροσόλυμα στη Βηθανία, ότι είναι τρία χιλιόμετρα. Δείχνοντας ότι είναι κοντά η κωμόπολη και πολλοί από τους Ιουδαίους θα ερχόταν για παρηγοριά των γυναικών. Γιατί αυτές ήταν ευγενείς και φημισμένες, έχοντας πατέρα τον Φαρισαίο Σίμωνα, και τηρώντας με ακρίβεια τον τρόπο ζωής που ορίζει ο νόμος. Και ήταν αναγκαίο να γίνει αυτό, **για να έχει το θαύμα πολλούς μάρτυρες.** Ίσως όμως, και επειδή **η Βηθανία εννοείται ως ο παρών κόσμος,** σύμφωνα με την αλληγορική ερμηνεία, **Ιερουσαλήμ πάλι εννοείται η ουράνια μητρόπολη,** για την οποία έχουν λεχθεί δοξασμένα λόγια, **από την οποία έπεσε η ανθρώπινη φύση στην αμαρτία και νεκρώθηκε.** Σ' αυτήν έφθασε ο Κύριος μετά από τις τέσσερις ημέρες που αναφέραμε πιο επάνω. Δείχνει ακόμη με μυστικό τρόπο και τη **διάσταση μεταξύ των πνευματικών και των αισθητών με τα οποία δημιουργηθήκαμε, ή μάλλον τα αίτια τα οποία μας έκαναν να απομακρυνθούμε από το Θεό.** Διότι οι ψυχικές δυνάμεις αφού υπέκυψαν

ολοκληρωτικά προς τις αισθήσεις, μας απομάκρυναν από την νοητή Ιερουσαλήμ. Και είναι τρεις οι δυνάμεις της ψυχής και πέντε οι αισθήσεις, των οποίων ολοφάνερο σύμβολο είναι τα δεκαπέντε στάδια, όταν τα μετράμε σε τρεις πεντάδες. Και τα δεκαπέντε στάδια γίνονται δύο μίλια, τα οποία σημαίνουν την υλική δυάδα κατά την οποία τα πνευματικά κατοικούν στα νοητά. Είναι πολύ καλό βέβαια να συλλογισθεί κανείς πως επειδή **μεταξύ της αναστάσεως του Λαζάρου και της αναστάσεως του Χριστού πέρασαν δεκαπέντε ημέρες** -από τις αναστάσεις η μια έγινε στη Βηθανία και η άλλη, του Σωτήρα, έγινε στην Ιερουσαλήμ- τις υπαινίχθηκε αυτές με τα **στάδια που απέχουν μεταξύ τους.**

15. «Όταν όμως η Μάρθα έμαθε ότι έρχεται ο Ιησούς, πήγε να τον προϋπαντήσει, ενώ η Μαρία έμενε στο σπίτι» (Ιωάν. ια΄ 20). Όμως, γιατί οπωσδήποτε η Μάρθα δεν παίρνει μαζί της την αδελφή της για την προϋπάντηση του Κυρίου; Ήθελε να Τον συναντήσει ιδιαιτέρως, ώστε να μην έλθουν και οι Ιουδαίοι μαζί με τη Μαρία, που θα ερχόταν έτσι κι εκείνοι, οι οποίοι ήταν εχθρικοί προς τον Σωτήρα, και έτσι μόνη κάπως ήσυχα άρπαξε την ευκαιρία της συναντήσεως. Επειδή βέβαια η μεν Μαρία εκλαμβάνεται στη θεωρία, η δε Μάρθα στην πράξη (διότι έτσι το εννόησαν οι πριν από εμάς διδάσκαλοι), δείχνουν ότι η πράξη με τη δράση της πλησιάζει πιο πριν στον Θεό, αν και η γνώση πολλές φορές με την ευαισθησία της προπορεύεται. Τι όμως είπε η Μάρθα προς τον Κύριο όταν τον συνάντησε; «Κύριε, εάν ήσουν εδώ, δεν θα πέθαινε ο αδελφός μου» (Ιωάν. ια΄ 21). Βλέπεις, πώς ταλαντεύεται έχοντας **αβέβαιη πίστη;** Διότι, για το αν ήταν παρών ο Κύριος δεν θα πέθαινε ο αδελφός της, το πιστεύει. Όμως για το ότι ως Θεός ο Χριστός είναι παρών παντού, δεν το πιστεύει. Και όσον αφορά μεν το ένα, το όσα δηλαδή αν ζητήσει από τον Θεό τα λαμβάνει, ομολογεί ότι έχει μικροπρεπές φρόνημα, και το να αναστήσει τον αδελφό της, δεν το πιστεύει. Διότι όταν είπε ο Κύριος «Ο αδελφός σου θα αναστηθεί», απάντησε: «Ξέρω πως θα αναστηθεί όταν θα γίνει η ανάσταση την έσχατη ημέρα» (Ιωάν. ια΄ 23-24). Θα βεβαιωθεί όμως η Μάρθα λίγο μετά και θα Τον ομολογήσει Θεό. Αν και εδώ βέβαια δεν λέει ο Χριστός για τον τρόπο της **κοινής ανάστασης της ανθρωπίνης φύσεως, την οποία όπως είπαμε εικονίζει η ανάσταση του Λαζάρου.** Διότι η **ανθρώπινη φύση θα αναστηθεί οπωσδήποτε κατά την έσχατη ημέρα και θα απορρίψει τη φθορά.** Γι' αυτό βέβαια ο Κύριος έκανε κοινή της απόφαση.

16. «Εγώ είμαι η ανάσταση και η ζωή. Εκείνος που πιστεύει σ' εμένα, κι αν πεθάνει, θα ζήσει» (Ιωάν. ια΄ 25). Διότι ο Χριστός έγινε πραγματικά ανάσταση και ζωή για τη φύση μας που εξέπεσε, ελευθερώνοντάς την από τον θάνατο της αμαρτίας. **Όποιος πιστεύει στον Χριστό, κι αν ακόμη δεχτεί αναγκαστικά αυτόν του σωματικό θάνατο, όμως θα ζήσει τη μακάρια εκείνη ζωή, και δεν θα πεθάνει τον ψυχικό θάνατο.** Με αυτά βέβαια ανατρέπει κι εκείνο που απερίσκεπτα είπε η Μάρθα: «Ξέρω πως ό,τι κι αν ζητήσει από τον Θεό, ο Θεός θα σου το δώσει» (Ιωάν. ια΄ 22). Διότι, εάν ο Χριστός είναι η Ανάσταση και η Ζωή, οπωσδήποτε δεν έχει ανάγκες να ζητήσει. Θάύμασε, λοιπόν, την απερίγραπτη δύναμη

του Σωτήρα. Πώς μαζί με τον λόγο Του στάλαξε στην ψυχή της Μάρθας τόσο μεγάλη γνώση, ώστε να υψωθεί από τα χαμηλά νοήματα και να βγάλει τον θεολογικό εκείνον λόγο: «Ναι, Κύριε, εγώ το έχω πιστέψει πως Εσύ είσαι ο Χριστός, ο Υιός του Θεού, που περιμέναμε να έλθει τον κόσμο» (Ιωάν. ια΄ 27). σύμφωνα οπωσδήποτε λέγοντας με τον πρώτο από τους μαθητές, διότι με τον ίδιο τρόπο θεολόγησε για τον Χριστό και ο Πέτρος. Η δε φράση «που περιμέναμε να έλθει στον κόσμο», είναι προφητικός λόγος. Διότι ο Χριστός δεν ήλθε μόνο στον Ισραήλ, άλλα σε όλον τον κόσμο. Ή ίσως λέει τον κόσμο των αρετών, στον οποίον έρχεται ο Χριστός. Πολύ καθαρά, λοιπόν, και εδώ υπέδειξε πως **η πράξη της αρετής σιγά-σιγά ανεβάζει στη θεωρία.**

17. «Αφού είπε αυτά, έφυγε και ειδοποίησε κρυφά την αδελφή της τη Μαρία, λέγοντας: Ο Διδάσκαλος έφτασε και σε περιμένει» (Ιωάν. ια΄ 28). Φαίνεται να κάλεσε την αδελφή της με εντολή του Κυρίου. Βέβαια δεν ήταν ψέματα όταν είπε: «Ο διδάσκαλος έφτασε και σε περιμένει», αλλά ο Ευαγγελιστής Ιωάννης, θέλοντας γρήγορα να φτάσει στα κυριότερα των γεγονότων, αυτό το παρέλειψε πιο πριν. Φώναξε κρυφά την αδελφή της, αποφεύγοντας τις κακές σκέψεις των Ιουδαίων που καθόταν μαζί της. Κι εκείνη, μόλις άκουσε τον λόγο της αδελφής της, αφού σηκώθηκε, έτρεξε τόσο γρήγορα, ώστε έφτασε στον τόπο εκείνο που ήταν ο Κύριος και πριν συζητούσε με τη Μάρθα.

18. «Εκείνη, λέει, μόλις το άκουσε, σηκώθηκε γρήγορα κι έτρεχε να πάει κοντά Του, γιατί ο Ιησούς δεν είχε φτάσει ακόμα στο χωριό, αλλά βρισκόταν στον τόπο όπου τον συνάντησε η Μάρθα» (Ιωάν. ια΄ 30). Στην πρόσκληση, λοιπόν, για πράξη, γρήγορα διεγείρεται η θεωρία, βρίσκοντας έξω από το χωριό τον Κύριο, δηλαδή **έξω από τον αισθητό αυτόν κόσμο, κατανοεί το θείο**, και μάλιστα πέρα από κάθε αίσθηση και κατανόηση.

19. Οι Ιουδαίοι, λοιπόν, που ήταν στο σπίτι και την παρηγορούσαν, όταν είδαν τη Μαρία να σηκώνεται βιαστικά και να βγαίνει από το σπίτι, την ακολούθησαν» (Ιωάν. ια΄ 31). Εικονίζουν λοιπόν, σύμφωνα μ' αυτόν τον τύπο, οι Ιουδαίοι, που παρηγορούσαν τη Μάρθα και τη Μαρία, **την πίστη, την ελπίδα, την αγάπη, αρετές οι οποίες σαν από την ουράνια Ιερουσαλήμ στέλνουν στην ψυχή την ειρήνη.** Αυτές συνοδοιπορούν με τη Μαρία που τρέχει να πάρει την πραγματική ζωή.

20. «Η Μαρία καθώς τον αντίκρυσε, έπεσε στα πόδια Του λέγοντάς Του: Κύριε αν ήσουν εδώ, δεν θα πέθαινε ο αδελφός μου» (Ιωάν. ια΄ 32). Τα λόγια της είναι σύμφωνα με της Μάρθας. Αδελφικά τα λόγια, συγγενικές οι φωνές. Εκτός του ότι βέβαια δεν αναφέρεται η Μάρθα να έπεσε στα πόδια του Ιησού, ούτε ότι μιλούσε κλαίγοντας. Η Μαρία όμως τα κάνει και τα δύο. Γιατί επιθυμούσε να αγγίξει εκείνα τα πόδια στα οποία κοντά κάθισε προηγουμένως και γεύθηκε το νέκταρ της διδασκαλίας του Κυρίου. Αυτά τα ωραία πόδια τα επιθύμησε με διαφορετικό τρόπο,

προηγουμένως μεν κάθισε κοντά τους τώρα πάλι τα ασπάζεται πολλές φορές πλύνοντάς τα με τα δάκρυα, και μετά αφού τα άλειψε με μύρο τα σκούπισε με τις τρίχες της κεφαλής της. Η θεωρητική, λοιπόν, ψυχή αφού έβαλε σκοπό τις καλές αναβάσεις, προηγουμένως αφού κάθισε κοντά στα μυστικά πόδια ζητά την αλήθεια. Μετά, αφού μνηθεί, τα αγγίζει πλησιάζοντας νοερώς. Μετά από αυτά τα ευωδιάζει με το μύρο της αληθινής γνώσεως και τα σκουπίζει με την **αναισθησία έναντι των παθών**. **Διότι αυτό θέλουν να πουν οι τρίχες, επειδή δεν έχουν αίσθηση**. Και πρέπει να εννοούνται ως πόδια του Χριστού όσα είναι δυνατόν να εννοούνται γι' **αυτόν που καθάρισε τον εαυτό του από την ύλη**. Το να κλαίει η Μαρία σημαίνει το να συγκεντρώνεται στον εαυτό της η ψυχή και να συμφωνεί να **αποχωρίζεται από τα αισθητά όταν ανεβαίνει προς τη θεωρία**. Και θερμαίνεται από τον θείο έρωτα, και βγάζει από μέσα της σαν δάκρυα τα περιττά νοήματα και όσα δεν αρμόζουν. Διότι το δάκρυ είναι το υγρό που προέρχεται από τη λύπη. Προέρχονται, δηλαδή, όταν πιέζονται από τη λύπη οι μύες, σαν σταλαγμός που προέρχεται από πίεση από τις φλέβες του εγκεφάλου, και στέλνονται από εκεί στους αγωγούς των ματιών, και έτσι η φύση απομακρύνει κάτι περιττό.

21. «Ο Ιησούς, όταν την είδε να κλαίει, να κλαίνε και οι Ιουδαίοι που είχαν έρθει μαζί της, λυπήθηκε βαθιά και ταράχθηκε» (Ιωάν. ια' 33). Επειδή, **όπως ακριβώς ήταν στ' αλήθεια Θεός ο Χριστός, έτσι ήταν και στ' αλήθεια άνθρωπος, και όσα αδιάβλητα, δηλαδή ακατηγόρητα πάθη υπάρχουν σ' εμάς τα δέχτηκε δείχνοντας συγκατάβαση, πλην όμως ποτέ δεν νικήθηκε από αυτά**, αλλά τα δεχόταν όταν, και όπου και εφ' όσον ήθελε. Όταν, λοιπόν, ταράζεται και γέρνει προς τη λύπη η άγια σάρκα Του, **δεν αφήνει το πάθος της λύπης να γίνει ανυπόφορο, αλλά με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος επιτιμά τη λύπη και κατά κάποιον τρόπο το επιπλήττει**. Διότι αυτό σημαίνει το «λυπήθηκε βαθιά» και οδηγεί προς το μέτριο, που ήταν το να δακρύνει ήρεμα, **τόσο όσο να δείξει την ανθρώπινη φύση Του. Διότι δεν έκλαψε, αλλά δάκρυσε**. Επειδή με τον κλαυθμό συνδέεται κάποιο ξεφωνητό. **Δάκρυσε, λοιπόν, επειδή δεν αρνείται την ομοιότητά Του με τον άνθρωπο, αλλά αναμιγνύει τα θεϊκά στα ανθρώπινα**. Και ως άνθρωπος μεν δακρύνει, δίνοντας σ' εμάς παράδειγμα, ορίζοντας το μέτρο, πόσο πρέπει να κλαίμε στη λύπη, και πόσο δάκρυο πρέπει να βγάζουμε για τους νεκρούς. Δεν δακρύνει για το θάνατο του Λαζάρου. Πώς θα γίνει αυτό, αφού γνωρίζει πως μετά από λίγο ο Λάζαρος θα αναστηθεί; **Αλλά δακρύνει δείχνοντας ότι είναι ομοούσιος με τη δική μας ανθρώπινη φύση, και όπως είπα δίνοντας σ' εμάς υπόδειγμα. Δακρύνει και για την πτώση, που προέρχεται από την αμαρτία που παρέσυρε με ελεεινό τρόπο τη φύση των ανθρώπων, επειδή αυτή έχει ανάγκη να καθαρισθεί από τον παραλογισμό του θανάτου που ενώθηκε μαζί της. Δακρύνει ακόμη προβλέποντας και τον σκοτασμό των Ιουδαίων, που όχι μόνο δεν θα βελτιωθούν όταν θα δουν αυτό εδώ το παράδοξο θαύμα, αλλά και θα σκληρυνθούν πιο πολύ ανάβοντας τον φθόνο τους. Δακρύνει,**

βέβαια, και για τον Λάζαρο, όχι γιατί απεβίωσε, αλλά γιατί θα ξαναζήσει. Οντας ο Λάζαρος δίκαιος και ευσεβής, και φίλος του Χριστού, δοξασμένος πέρασε το στάδιο της ζωής του. Επρόκειτο, λοιπόν, να βρίσκεται με τον θάνατό του σε ανάπαυση και τιμή. Διότι λέει ο Σολομών «Όταν φτάσει ο δίκαιος να πεθάνει θα βρεθεί σε ανάπαυση» (Σοφ. Σολ. δ' 7). Μέλλοντας, λοιπόν, να τον αναστήσει ο Χριστός, για τη δική Του δόξα, δάκρυσε, σχεδόν λέγοντας: **Αυτόν που άραξε μέσα στο λιμάνι, τον καλώ να έρθει πάλι μέσα στην τρικυμία του βίου; Αυτόν που ήδη αγωνίσθηκε και στεφανώθηκε ως νικητής, τον προτρέπω να επιστρέψει στους αγώνες; Και ερωτά: «Πού τον έχετε αποθέσει;» (Ιωάν. ια' 34), όχι γιατί δεν γνώριζε, αλλά, όπως είπα, αναμιγνύοντας τα θεοπρεπή λόγια με τα ανθρώπινα, και με την πρόφαση του να Του δείξουν τον τόπο, να πλησιάσουν πολλοί και να δώσουν μαρτυρία για το θαύμα. Και κάπως πλαγίως με την ερώτηση αυτή ελέγχει τη Μαρία και τη Μάρθα, όπως ήδη πριν σας είπα, που δεν είχαν ίση πίστη με τη Σουναμίτιδα. Διότι η Σουναμίτιδα δεν έθαψε το παιδί της, αλλά το σκέπασε σε ζεστή κλίνη και με πίστη έτρεξε προς τον προφήτη, ενώ αυτές όταν πέθανε αδελφός τους, τον έθαψαν στον τάφο. Αν και βέβαια η Σουναμίτιδα πήγαινε προς άνθρωπο, τον Ελισσαίο, κι αυτές προς Θεό.**

22. «Ο Ιησούς, ταραγμένος πάλι και θλιμμένος μέσα Του, έρχεται στο μνήμα. Κι ήταν αυτό μια σπηλιά, και μια μεγάλη πέτρα έφραζε την είσοδό της» (Ιωάν. ια' 38). Ταραγμένος από λύπη πάλι **επιτιμά τον θάνατο** που τόλμησε να πάρει τον φίλο του Δεσπότη. Το σπήλαιο, λοιπόν, εκείνο **το σκοτεινό και υπόγειο φανερώνει τον βίο των ανθρώπων, στον οποίον μετά από την πτώση με ελεεινότητα μεταφερθήκαμε**, ή φανερώνει το σκιασμένο γράμμα του νόμου. Και ο λίθος που βρισκόταν από επάνω του φανερώνει την ασάφεια του γράμματος του νόμου. Και **γιατί ο Χριστός δεν σηκώνει τον λίθο με τον λόγο Του μόνο**, ή και καθώς ο λίθος βρίσκεται επάνω στην είσοδο του σπηλαίου γιατί δεν ανασταίνει τον νεκρό; **Επειδή δεν είναι αναγκαίο να κάνει θαύματα όπου δεν είναι ανάγκη.** Και αυτό βέβαια είναι απόδειξη πολύ μεγάλης φιλοτιμίας. Εξ άλλου, το να σηκώσουν την πέτρα αυτοί, ήταν μεγάλο συμφέρον, ώστε αυτοί **να αισθανθούν τη δυσσομία τη βαρειά του πεθαμένου και να πεισθούν ότι δεν είναι φανταστική η πράξη της αναστάσεως, ή ότι αναστήθηκε άλλος αντί για άλλον.** Γι' αυτό λέει: «Βγάλτε την πέτρα» (Ιωάν. ια' 39) και θα δείτε τον νεκρό να βρίσκεται εκεί και να σηκώνεται με τη φωνή μου σαν από ύπνο. Έχει δε ο λόγος του Χριστού και κάποιον ονειδισμό για την απιστία τους. Διότι **διατάζει να σηκώσουν μόνοι τους τον λίθο της πωρώσεως, το μολύβι που είναι γεμάτες οι ψυχές τους, ώστε να μη διακρίνουν Αυτόν που ήλθε για τη σωτηρία του κόσμου.** Και προτρέπει να σηκώσουν και το κάλυμμα του νόμου, ώστε να δουν σ' αυτόν όσα μέσα στη σκιά του έχει θεσπίσει το Πνεύμα. Και με πιο μυστικό λόγο, περιέγραψε από πριν αυτό που στο μέλλον επρόκειτο να συμβεί. Διότι, όπως πριν φώναξε σ' αυτούς «Γκρεμίστε αυτόν τον ναό» (Ιωάν. β' 18), έτσι και τώρα «Σηκώστε αυτήν την πέτρα», λέγοντας αυτό για τον εαυτό Του. Γνώριζε βέβαια καλά ότι θα κράξουν στον ηγεμόνα:

«Σήκωσέ τον, σήκωσέ τον σταύρωσέ τον» (Ιωάν. ιθ' 15). Προλέγει, λοιπόν, σ' αυτούς αυτό που θα γίνει. Σηκώστε εμένα τον ακρογωνιαίο λίθο, τον οποίον εσείς μεν απορρίψατε, όμως έγινε το ακωνάρι και ένωσε σε έναν τοίχο τους δύο λαούς. Σηκώστε τον και σταυρώστε τον. Διότι ο θάνατος δεν τον κρατά. Και ίσως για τον λίθο αυτόν, τον Χριστό, ο ίδιος Ευαγγελιστής λέει, όταν ήλθε η Μαρία στο μνημείο και βλέπει τον λίθο πεσμένο, το οποίο βέβαια, ερμηνεύοντας η Μαγδαληνή στους Μαθητές λέει: «Σήκωσαν τον Κύριο από το μνημείο» (Ιωάν. κ' 2).

23. «Του λέει η Μάρθα, η αδελφή του νεκρού: Κύριε, τώρα πια θα μυρίζει άσχημα, γιατί είναι τέσσερις ημέρες στο μνήμα» (Ιωάν. ια' 39). Φαίνεται, λοιπόν, πως η Μάρθα δεν πιστεύει στο θαύμα. Διότι συνηθίζεται τα μεγάλα και υπερφυσικά να μη γίνονται εύκολα πιστευτά. Εκτός του ότι και **από μεγάλο σεβασμό και τιμή**, δεν θεώρησε σωστό ο Κύριος να πλησιάσει στον τάφο, για την αλλοίωση στην οποία εξ αιτίας της φθοράς έφτασε το σώμα. Διότι είναι ανυπόφορο και αποκρουστικό το να πλησιάσει κανείς σώμα που ήδη σάπισε, επειδή είναι τόσο ανυπόφορη η κακοσμία που χειρότερη δεν μπορεί να γίνει. Και αρμόζει ο λόγος και για την κοινή μας φύση η οποία, αφού πέρασε σαν τετραήμερο τους χρόνους από την εποχή του Αδάμ μέχρι του Χριστού και έπεσε από τον αρχικό της σκοπό στο μνήμα της άγνοιας και μύρισε άσχημα από την δυσσομία της ασέβειας. Αυτό έλεγε και ο Δαβίδ κλαίγοντας: «Βρώμισαν και σάπισαν οι πληγές μου από την αφροσύνη μου» (Ψαλμ. λζ' 6).

24. «Της λέει ο Ιησούς: Δεν σου είπα πως, αν πιστέψεις, θα δεις τη δύναμη του Θεού;» (Ιωάν. ια' 40). Την επιπλήττει γιατί ξέχασε αυτό που της είπε, ότι «θα αναστηθεί ο αδελφός σου», φανερώνοντας τον Πατέρα ομοούσιο και ομότιμο μ' Αυτόν, διότι προηγουμένως όταν άκουσε πως ο Λάζαρος αρρώστησε, είπε, η αρρώστια αυτή είναι για τη δόξα του Υιού του Θεού. Και τώρα, λέει, **εάν πιστέψεις, θα δεις τη δόξα του Θεού**, επειδή μια είναι η δόξα Πατέρα και Υιού.

25. «Τότε ο Ιησούς σήκωσε τα μάτια ψηλά και είπε: Πατέρα, Σ' ευχαριστώ που με άκουσες. Εγώ το ήξερα πως πάντα με ακούς. Το είπα όμως για χάρη του πλήθους που στέκει εδώ γύρω, για να πιστέψουν ότι Εσύ με έστειλες» (Ιωάν. ια' 41-42). Με το να σηκώσει τα μάτια Του ψηλά και να ευχαριστήσει τον Πατέρα δείχνει ότι **δεν είναι αντίθετος με τον Θεό**. Με τον λόγο δε της προσευχής παρουσιάζει **το ομότιμο με τον Πατέρα**. Διότι δεν παρακαλεί να εισακουσθεί σύμφωνα με την αντίληψη της Μάρθας, αλλά λέει «ήξερα πάντα πως με ακούς», επειδή **ο Υιός είναι ομοούσιος, και δεν έχω ανάγκη να προσευχηθώ, αλλά αυτά τα λέω για τον λαό που στέκει εδώ γύρω, για να γνωρίσουν την ισοτιμία του Πατέρα και του Υιού**. Με αυτά δε προτρέπει και εμάς, **να εξιλεώνουμε πάντοτε τον Θεό με προσευχές**, και να σηκώνουμε το μάτι της ψυχής από τα χαμηλά νοήματα προς το ύψος της θεωρίας.

26. «Κι όταν τα είπε αυτά, κραύγασε με δυνατή φωνή: Λάζαρε βγες έξω!» (Ιωάν. ια' 43)

43). Και τη θυγατέρα του Ιαείρου όταν ανέστησε και όταν έδωσε πάλι ζωή στον γιο της χήρας δεν φαίνεται να έκραξε με δυνατή φωνή, αλλά κρατώντας το χέρι και με ήρεμη φωνή, στη μεν θυγατέρα είπε «Κοριτσάκι σήκω» (Ματθ. θ΄ 25), στον δε γιο «Σου λέω σήκω επάνω» (Λουκ. ζ΄ 14). Εδώ όμως, στον Λάζαρο **φώναξε με δυνατή φωνή. Γιατί; Διότι εκείνοι είχαν πρόσφατα πεθάνει και η ψυχή τους βρισκόταν πλησίον του σώματος (διότι φωνή των πατέρων μας πείθει πως μέχρι την τρίτη ημέρα η ψυχή επισκέπτεται το σώμα της), την ψυχή όμως του Λαζάρου καλώντας την από μακριά, έκραξε με δυνατή φωνή**. Και επειδή είχε πει πριν στους Ιουδαίους «πως πλησιάζει ο καιρός, έφτασε κιόλας, που οι νεκροί θα ακούσουν τη φωνή του Υιού του Θεού, και όσοι την ακούσουν θα ζήσουν» (Ιωάν. ε΄ 25), εκπληρώνει την υπόσχεση. Και με την ισχυρή φωνή χαρίζει ζωή στον νεκρό, για να γίνει γνωστό ότι, **όπως ακριβώς ο Πατέρας, έτσι και ο Υιός, σ' όποιον θέλει δίνει ζωή. Αυτή η φωνή θα ακουστεί σαν σάλπιγγα κατά την τελευταία ημέρα και θα αναστηθούν οι νεκροί**. Ίσως πάλι ο Χριστός να κραύγασε με δυνατή φωνή, θέλοντας να επισημάνει πως ο λόγος Του είναι δραστήριος και μέγας και ισχυρός. Διότι ήταν τόσο μεγάλη η δύναμη της φωνής ώστε **αφανίστηκε η δύναμη του άδη, και γρήγορα η ψυχή εμφανίστηκε μέσα από τους νεκρούς, το δε σώμα που ήδη είχε διαλυθεί, με δύναμη οικοδομήθηκε, και με όλα αυτά πραγματοποιούνταν αυτό το μεγάλο θαύμα, το υπερφυσικό και ανέλπιστο**. Διότι δεν αναστήθηκε από αρρώστια κάποιος που βρισκόταν στις τελευταίες του αναπνοές, όπως ο δούλος του εκατόνταρχου, ούτε ζωογονείται παιδάκι που μόλις πέθανε, όπως το κοριτσάκι του αρχισυναγώγου, ούτε νεαρός που πρόκειται σε λίγο να οδηγηθεί στον τάφο και επιστρέφει ζωντανός από τη σορό, όπως έγινε στην πόλη Ναΐν, αλλά ένας άνδρας ήδη ηλικιωμένος, νεκρός από πολύ πριν και προχωρημένος στη σήψη της γης και πεσμένος από την ανάγκη του σώματος, με μια πρόσκληση επανέρχεται προς τη ζωή και βγαίνει και έρχεται, ενώ είναι δεμένος με υφασμάτινες ταινίες. Διότι, το να είναι δεμένος στα χέρια και τα πόδια και σκεπασμένος στο πρόσωπο με κάλυμμα, και όντας έτσι να βαδίζει τρέχοντας, ήταν θαύμα όχι μικρότερο της αναστάσεως. Προστίθεται στο γεγονός και άλλο παραδοξότερο. Επειδή υπήρχε συνήθεια στους Ιουδαίους με σμύρνη και αλόη να ενταφιάζουν, για να διατηρούνται τα σώματα των νεκρών, και αυτά είναι κολλητικά και δυσκολοαπόσπαστα, πρέπει κανείς να σκεφτεί πόσο μεγάλη ήταν η δύναμη του λόγου η οποία αυτά τα ξεχώρισε εύκολα από το σώμα. Και γι' αυτό βέβαια είπε σ' εκείνους ο Χριστός να λύσουν τον αναστημένο με τα λόγια: «Λύστε τον και αφήστε τον να περπατήσει» (Ιωάν. ια΄ 44), ώστε αν κάποιοι απιστούσαν να βεβαιωθούν με όλες τους τις αισθήσεις. Με τη φωνή τους και δείχνοντας τον τάφο έλεγαν «έλα να δεις», και με τα μάτια, αναγνωρίζοντας τον νεκρό και βλέποντας την ανάσταση, με την ακοή ακούγοντας τη μεγάλη και δυνατή φωνή του Χριστού: «Λάζαρε βγες έξω», και αισθανόμενοι με την όσφρηση τη δυσσομία, όταν σηκώθηκε ο λίθος, και με την αφή λύνοντας του δεμένου τα χέρια και τα πόδια και το κάλυμμα που σκέπαζε το πρόσωπο. **Η δυνατή, λοιπόν, εκείνη φωνή του Χριστού σήμαινε το κήρυγμα του Ευαγγελίου, με το οποίο η ανθρώπινη φύση, που ήταν δεμένη**

χειροπόδαρα με τα σχοινιά της αμαρτίας, και ήταν νεκρή στην σορό της απιστίας, ήλθε προς της αληθινή ζωή, καθώς της αφαιρέθηκε το κάλυμμα από τα μάτια, δηλαδή από το πυκνό νέφος που σκοτεινίαζε το φως της ψυχής, και αφού από αυτά λύθηκε από τους αποστόλους και διδασκάλους αφέθηκε να πορεύεται προς τη μακάρια ζωή. Και είναι βέβαια καλό, και να οδηγηθεί η ιστορία και προς πιο ηθική έννοια, έστω κι αν ο λόγος γίνεται μακρύτερος.

27. Ο Λάζαρος, λοιπόν, είναι ο νους μας, που είναι φίλος του Χριστού, γιατί βέβαια δημιουργήθηκε σύμφωνα με την εικόνα Εκείνου. **Η Μάρθα** πάλι, που το όνομά της μεταφράζεται «κοπιώσα» σημαίνει τη **σάρκα**. Η **Μαρία**, που σημαίνει «κυρία», είναι σύμβολο της **ψυχής**. Διότι αυτή είναι η κυρία του σώματος. Αυτές πρέπει να θρηνούν, όταν ο νους γλιστρήσει στον θάνατο της αμαρτίας παίρνοντας μαζί του ως Ιουδαίους, για να θρηνούν, την εξομολόγηση των **αμαρτημάτων**. **Διότι αυτό σημαίνει το όνομα του Ιουδαίου**. Κλαίγοντας, λοιπόν, οπωσδήποτε θα εμφανιστεί ο Κύριος και με το Ευαγγέλιο θα φωνάξει και θα σηκώσει την πώρωση και θα καλέσει έξω από την πτώση τον νεκρό που δεν ενεργεί και εφαρμόζει τις τέσσερις αρετές που φωτίζουν, ώστε αφού πετάξει μακριά την αμαρτία που βράζει, κι αφού λυθεί από τους Αγγέλους και τους Ιερείς, να καθίσει στο ίδιο τραπέζι με τον Σωτήρα, και να μνηθεί στη γνώση της Αγίας Τριάδας, να τρέχει συνεχώς με πόθο προς Εκείνην, διότι σ' Αυτήν την Τριάδα πρέπει να εκδηλώνεται τιμή και δοξολογία στους ατέλειωτους αιώνες Αμήν.

(Θεοφάνης ο Κεραμεύς, κ.α., *Από την ανάσταση του Λαζάρου στην ανάσταση του Χριστού: Δέκα πατερικές ομιλίες*, μετάφραση Γεωργίου Β. Μαυρομάτη, 1η έκδ., Αθήνα, Αρμός, 2001)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: agiosthomas.gr)